

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสังคมของมนุษย์นั้น ค่านิยมถือเป็นเครื่องชี้นำในการดำเนินชีวิตของบุคคลในสังคม เป็นสิ่งที่สำคัญต่อมนุษย์และสถาบันต่างๆ ทางสังคม มีผู้ให้ค่านิยมไว้หลายทาง ได้แก่ ค่านิยม เป็นแนวทางหรือแนวคิด เพื่อให้บุคคลได้เลือกกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเป็นสิ่งที่ช่วยให้บุคคลได้ สามารถคิดและตัดสินใจในการเลือกการกระทำของตน (Kluckhohn, 1961) หรือดังที่ อดุลย์ วิเชียรเจริญ (2519) ได้กล่าวไว้ว่า ค่านิยมมีด้วยกัน 2 ประเภท ได้แก่ ประเภทแรก ค่านิยมหลักซึ่งเป็นค่านิยมที่มีลักษณะเฉพาะของสังคมใดสังคมหนึ่ง ซึ่งเมื่อเกิดขึ้นแล้ว มีการวางรากลึก ยากที่จะมีการเปลี่ยนแปลง ส่วนอีกประเภทหนึ่ง ได้แก่ ค่านิยมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพของสังคมซึ่งเป็นของที่ไม่คงทน

สำหรับวัยรุ่นนั้น จะมีลักษณะทางธรรมชาติที่แตกต่างจากวัยอื่นอันจะเป็นปัจจัยในการกำหนดลักษณะเฉพาะทางค่านิยมให้แก่ตัววัยรุ่นเอง คือ วัยรุ่นทุกคนต้องการความมีพวกพ้อง (Sense of belonging) การเป็นที่ยอมรับ (Acceptance) การเป็นที่รู้จัก (Recognition) การยอมรับในความเป็นผู้ชายและผู้หญิงอย่างเต็มที่จากคนอื่น ๆ ในวัยเดียวกัน ไม่เพียงแต่เพศเดียวกันเท่านั้น แต่จากเพศตรงข้ามด้วย จึงทำให้วัยรุ่นมักสนใจในเรื่องความรัก และแสวงหาคู่ครองอันจะนำไปสู่การแต่งงานในที่สุด แต่ทั้งนี้จะต้องเป็นไปตามระเบียบแบบแผนที่ถูกทำนองครองธรรมด้วย

สำหรับในสังคมไทยนั้นจะมีค่านิยมที่เน้นลักษณะเฉพาะของสังคมไทย เป็นแนวทางปฏิบัติในการดำเนินชีวิตของบุคคล อาทิเช่น ความซื่อสัตย์สุจริต การเคารพผู้อาวุโส เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม ในยุคสมัยปัจจุบันที่โลกมีความเปลี่ยนแปลงอย่างมากมายน มีความเจริญจากวัฒนธรรมของชาติตะวันตกหลังไหลเข้ามาสู่ประเทศไทย จึงทำให้ค่านิยมและการดำรงชีวิตของคนในสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างมาก

ความเปลี่ยนแปลงที่มาจากสังคมของชาติตะวันตกได้ส่งผลต่อค่านิยมเกี่ยวกับเรื่องความรัก คู่ครองและการแต่งงานอีกด้วย ดังนั้น วัยรุ่นจึงเป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่ได้รับผลกระทบจากความเปลี่ยนแปลงนี้โดยตรง เกิดค่านิยมใหม่ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปจากค่านิยมดั้งเดิมในสังคมไทย อาทิ วัยรุ่นมีความคุ้นเคยต่อการสมาคมกับเพศตรงข้าม และมีแนวโน้มที่จะเลือกคู่ครองให้สอดคล้อง

กับรสนิยมมากขึ้น มีการจับมือหรือตะต่องเพศตรงข้ามได้โดยไม่ถือเป็นเรื่องที่น่าอายประการใด เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อสังคมไทยทั้งทางตรงและทางอ้อม เกิดความกระทบกระเทือนต่อขนบธรรมเนียม ประเพณี อุดมการณ์ ค่านิยมแบบเฉพาะตัวของสังคมไทย ซึ่งยึดถือปฏิบัติมาช้านาน

ความเจริญจากด้านต่างๆ ที่หลั่งไหลเข้ามาในประเทศไทย ได้สร้างให้สังคมชนบทค่อยๆ มีแนวโน้มเปลี่ยนเป็นแบบสังคมเมืองหลวงมากขึ้น เนื่องจากการพัฒนาประเทศทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ อิทธิพลทางด้านการสื่อสารและการคมนาคมได้ช่วยทำให้ชาวชนบทได้รับทราบข่าวสารมากขึ้น ในปัจจุบัน ชาวชนบทมักนิยมส่งลูกหลานมาเรียนในเมืองกันมากขึ้น ทำให้เด็กเหล่านี้ได้รับค่านิยมที่แปลกใหม่จากโรงเรียน มีการจัดระบบการเรียน การสอนแบบใหม่ ทำให้นักเรียนมีค่านิยมในรูปแบบประชาธิปไตย ทำให้เด็กและวัยรุ่นมีสิทธิในทางการพูด การแสดงออก และการดำเนินชีวิตในแบบฉบับของตนเอง ก่อให้เกิดความขัดแย้งในค่านิยมดั้งเดิมและค่านิยมแบบใหม่ โดยเฉพาะในด้านความรักและพฤติกรรมทางเพศจะต่างระดับกันไป

ดังนั้น ในปัจจุบัน วัยรุ่นไทยมีแบบแผนการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนไปจากเดิม จากแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงในความคิด ค่านิยม ของคนรุ่นหนุ่มสาวสมัยใหม่จะพบว่า ความสนใจของหนุ่มสาวต่อการมีความรักกับเพื่อนต่างเพศ และการแต่งงานที่ได้รับอิทธิพลเรื่องการมีนัดและแต่งงานจากตะวันตกนั้น เปอร์เซ็นต์ส่วนใหญ่ของหนุ่มสาวในมหาวิทยาลัยต้องการเลือกคู่ครองเองในอนาคต ชายจะหวั่นแรงและไม่กลัวเกรงต่อประเพณีเดิม ต่างจากหญิงซึ่งสนใจต่อการมีนัดแต่เห็นควรให้มีคนอื่นไปเป็นเพื่อนด้วย และเลือกนัดเฉพาะคนที่ต้องการจะแต่งงานด้วย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มุ่งศึกษาค่านิยมของวัยรุ่นไทยในช่วงวัย เพศ ที่แตกต่างกันเกี่ยวกับความรัก คู่ครองและการแต่งงาน เพื่อทำให้มองเห็นแนวโน้มการดำเนินชีวิตของวัยรุ่นในส่วนที่มีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของการเป็นผู้ใหญ่ ทั้งนี้ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของวัยรุ่นที่มีต่อการพัฒนาประเทศ ดังนั้น การศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะทำให้เกิดประโยชน์ต่อความเข้าใจมุมมองของวัยรุ่น ทำให้สามารถป้องกัน ส่งเสริมและแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างตรงเป้าหมาย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาค่านิยมของวัยรุ่นไทยเกี่ยวกับความรักและเปรียบเทียบค่านิยมในเรื่องความรักระหว่างวัยรุ่นที่มีช่วงวัยและเพศที่แตกต่างกัน
2. เพื่อศึกษาค่านิยมของวัยรุ่นไทยเกี่ยวกับคู่ครองและเปรียบเทียบค่านิยมในเรื่องคู่ครองระหว่างวัยรุ่นที่มีช่วงวัยและเพศที่แตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาค่านิยมของวัยรุ่นไทยเกี่ยวกับการแต่งงานและเปรียบเทียบค่านิยมในเรื่องการแต่งงานระหว่างวัยรุ่นที่มีช่วงวัยและเพศที่แตกต่างกัน

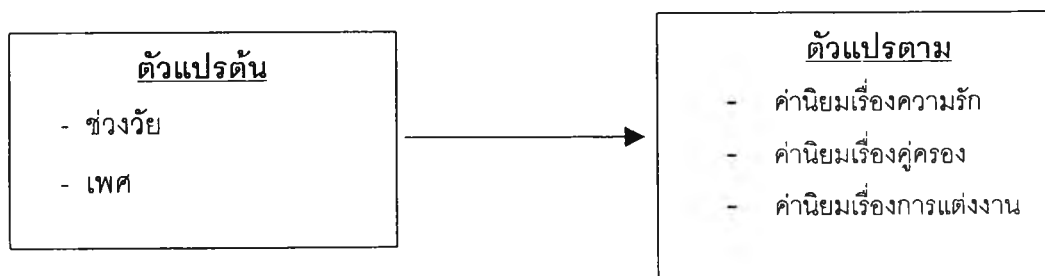
สมมติฐานของการวิจัย

- สมมติฐานที่ 1 วัยรุ่นชายมีค่านิยมในเรื่องความรักแตกต่างจากวัยรุ่นหญิง
- ✓สมมติฐานที่ 2 วัยรุ่นตอนต้นมีค่านิยมในเรื่องความรักแตกต่างจากวัยรุ่นตอนกลาง
- สมมติฐานที่ 3 วัยรุ่นชายมีค่านิยมในเรื่องคู่ครองแตกต่างจากวัยรุ่นหญิง
- ✓สมมติฐานที่ 4 วัยรุ่นตอนต้นมีค่านิยมในเรื่องคู่ครองแตกต่างจากตอนกลาง
- สมมติฐานที่ 5 วัยรุ่นชายมีค่านิยมในเรื่องการแต่งงานแตกต่างจากวัยรุ่นหญิง
- สมมติฐานที่ 6 วัยรุ่นตอนต้นมีค่านิยมในเรื่องการแต่งงานแตกต่างจากวัยรุ่นตอนกลาง

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มุ่งศึกษาเฉพาะค่านิยมของวัยรุ่นตอนต้น (อายุ 13 -15 ปี) และวัยรุ่นตอนกลาง (อายุ 16 -18 ปี) ทั้งเพศชายและเพศหญิง โดยแบ่งตามช่วงวัยและเพศ

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

วัยรุ่น คือ นักเรียนชายหญิงที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งจำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย โดยงานวิจัยครั้งนี้ใช้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นตัวแทนวัยรุ่นตอนต้น (13 – 15 ปี) และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นตัวแทนวัยรุ่นตอนกลาง (15 – 18 ปี)

ค่านิยมเกี่ยวกับความรัก คือ ความคิดเห็นของวัยรุ่นไทยเกี่ยวกับความรักซึ่งสะท้อนออกมาจากความคิดเห็นของวัยรุ่นต่อข้อความเกี่ยวกับความรักที่วัดได้จากข้อความ 10 ข้อความต่อไปนี้

1. “การออกหัก” จะไม่สร้างผลกระทบที่เลวร้ายกับชีวิตวัยรุ่น หากมีความเข้าใจ
2. ความรักแบบหนีตามกันไป เป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง
3. การมีความรักในวัยรุ่นมิใช่เรื่องเสียหายหากไม่ลุ่มหลงจนเกินไป
4. ความรักในวัยเรียนที่เหมาะสม ไม่เป็นอุปสรรคต่อการเรียน
5. คนรักอาจมาจากการเป็นเพื่อนที่ดีกันมาก่อน
6. การยอมมอบกายใจซึ่งกันและกันถือเป็นความไว้เนื้อเชื่อใจทางความรัก
7. ความรักแท้ไม่มีในช่วงวัยรุ่น เป็นเพียงแค่ความรู้สึกอยากลอง
8. ในปัจจุบันความรักแบบค่อยเป็นค่อยไปไม่มีอีกแล้ว
9. ความรักไม่จำเป็นต้องอยู่ในสายตาของผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่าย
10. การมีเพศสัมพันธ์กับคนรักแสดงถึงความรักแท้

ค่านิยมเกี่ยวกับคู่ครอง คือ ความคิดเห็นของวัยรุ่นไทยเกี่ยวกับคู่ครองซึ่งสะท้อนออกมาจากความคิดเห็นของวัยรุ่นต่อข้อความเกี่ยวกับความรักที่วัดได้จากข้อความ 10 ข้อความต่อไปนี้

1. การเลือกคู่ครองที่มีความคล้ายคลึงกันจะทำให้ชีวิตคู่ยืนยาว
2. การมีคู่ครองควรมาจากความพึงพอใจกันทั้งสองฝ่าย
3. คนรักควรมีการคบหากันในช่วงระยะเวลาหนึ่ง
4. รูปร่าง หน้าตา ไม่เป็นสิ่งสำคัญอันดับแรกในการเลือกคู่ครอง
5. การเลือกคู่ครองควรมาจากความรัก ความเข้าใจ
6. ลักษณะบุคลิกภาพของคู่รักไม่ใช่ปัจจัยในการเลือกคู่ครอง
7. การมีเพศสัมพันธ์ที่ไปด้วยกันได้เป็นที่สำคัญกว่าการใช้เวลาคบหาก่อนแต่งงาน

8. ฐานะการเงินเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการเลือกคู่ครอง
9. การเลือกคู่ครองที่ดี ไม่จำเป็นต้องหมายถึงอนาคตที่ดีของครอบครัวด้วย
10. การมีแฟนหลายคนในเวลาเดียวกันเป็นสิทธิที่ทุกคนทำได้

ค่านิยมเกี่ยวกับการแต่งงาน คือ ความคิดเห็นของวัยรุ่นไทยเกี่ยวกับการแต่งงานซึ่งสะท้อนออกมาจากความคิดเห็นของวัยรุ่นต่อข้อความเกี่ยวกับความรักที่วัดได้จากข้อความ 10 ข้อความต่อไปนี้

1. การแต่งงานควรกระทำให้ถูกต้องตามแบบแผนและกฎหมายในสังคม
2. การที่ผู้ชายมีภรรยาบ่อยเป็นสิ่งที่ไม่สมควรเกิดขึ้นในชีวิตคู่
3. การแต่งงานที่ดีควรมาจากความรัก ความเข้าใจ และการยินยอมทั้ง 2 ฝ่าย
4. การแต่งงานเป็นเสมือนเครื่องชี้ความมั่นคงของครอบครัวและบุตรในอนาคต
5. กรณีการแต่งงานแบบ "คลุมถุงชน" ไม่ควรเกิดขึ้นแล้วในสังคมปัจจุบัน
6. พิธีการแต่งงานเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการแต่งงานในปัจจุบัน
7. การอยู่ก่อนแต่งเป็นสิ่งที่ทันสมัยของวัยรุ่นปัจจุบัน
8. การแต่งงานจะเกิดหรือไม่เกิดก็ได้ ไม่จำเป็นต้องมีผู้อื่นรับรู้
9. การแต่งงานไม่ควรเน้นเรื่องการมีบุตรสืบสกุลมากนัก
10. การแต่งงานไม่สามารถสร้างความมั่นคงในชีวิตได้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. การวิจัยจะทำให้ทราบถึงค่านิยมเกี่ยวกับความรัก คู่ครองและการแต่งงานของวัยรุ่นในช่วงเพศและวัยที่ต่างกัน ซึ่งสารสนเทศที่ได้จะเป็นประโยชน์ในการสร้างความเข้าใจให้มากขึ้นระหว่างวัยรุ่นและผู้เกี่ยวข้องอื่นจะนำไปสู่การป้องกันและลดปัญหาต่างๆ ของวัยรุ่นในสังคม กับการได้แนวทางในการช่วยให้วัยรุ่นได้พัฒนาค่านิยมของตนให้มีคุณค่าและประโยชน์ต่อตนเองและสังคมมากยิ่งขึ้น

2. หน่วยงานการศึกษาและการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่น สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ปรับปรุงหลักสูตรเนื้อหา กิจกรรมและสื่อให้มีความเหมาะสมกับสภาพที่เป็นจริงในสังคมไทยและเชื่อมโยงทัศนคติของวัยรุ่นในการอบรมสั่งสอนให้วัยรุ่นได้พัฒนาความคิดและการตัดสินใจในเรื่องความรัก คู่ครองและการแต่งงาน รวมถึงการขยายมโนทัศน์ของหน่วยงานแนะแนวการศึกษาในแต่

ละโรงเรียน เพื่อให้เข้าใจค่านิยมและการกระทำของวัยรุ่นให้มากยิ่งขึ้นอันจะนำไปสู่การร่วมมือกัน
ป้องกันและแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับวัยรุ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ